

V spomin Andreju Demšarju

(1930–2019)

Težko je predstaviti dolgo in bogato življenje, ki ga je Andrej zares živel po geslu 'Delaj in moli'.

Kdo je bil Andrej? Rojen je bil na hribovski domačiji v Osojniku pod Blegošem kot peti otrok leta 1930 v družini Ane in Janeza. Rojenih je bilo 13 otrok, dva sta umrla kot majhna. Ker nismo bili za revolucijo, ni bilo takoj po vojni nobene možnosti, da bi Andrej šel v kakšno šolo, bili smo brez javne podpore. Nekaj ga je učil čevljar Lovre Rant iz Potoka, toliko, da je potem kakšni dve leti občasno celo samostojno po hišah

popravljal čevlje. Preden je šel služiti vojaščino, se je v Poljčah pri Begunjah učil sadjarstva in to znanje tudi uporabljal ter občasno kasneje tudi pokazal na nekaterih šolah. Vojaščino je odslužil v Makedoniji. Tam se je prehladil in bil po vrnitvi domov na operaciji zaradi meningitisa, zato na eno uho odtlej ni kaj slišal. Najprej se je zaposlil leta 1956 v tovarni Niko, od avgusta 1971 je bil okoli deset let poštar, do upokojitve, po letu 1990, pa vratar v Alplesu. Še pred letom 1960 je začel zidati lasten dom na Studenem. Jeseni 1961 se je poročil s Štibrkovo – Ivanko Benedik iz Rovta. Vzgojila sta pet delavnih in prijaznih otrok, vse s fakultetno izobrazbo. Dom na Studenem je bil za nas vse domač, zlasti pa za njune otroke, ki se radi vračajo domov. Več let sta z ženo Ivanko varovala tudi druge otroke.

Otroke po šolah je učil plesti košare, koše z vitrami in tudi čebelje panje iz slame. Zanimale so ga stare obrti in večkrat je sodeloval na raznih etnoloških prireditvah: tesal, klepal koso, brusil žago, popravljaval stare čevlje ... Vzorčno je sejal lan, rž, ajdo. Kuhal je kopo za oglje. Strožil je različne kože in izdeloval iz tega usnja razne torbe ali popravljaval čevlje. Želel je še skuhati apnenco in v živo predstaviti plavljenje lesa po Davči. Veterinar Janez Habjan ga je pridobil, da je sodeloval pri več etnoloških filmih. Naj omenim samo naslednje: Od zrna do kruha, Golcarija po starem, Kuhanje smovnaka. Več ljudem je pomagal pri gradnjah

in obnovah hiš. Bil je navdušen čebelar, posebno ga je veselilo, da sta se čebelarstva na domu oprijela dva vnuka. Bil je proti potratni rabi stvari. Ni kupoval, vse, kar je bilo mogoče, je pridelal doma; zato je imel vsaj po eno žival, kravo ali kozo za mleko in ovco za volno. Bil je na več seminarjih o permakulturi, ki je poudarjala ekološko kmetovanje.

Bogato je bilo njegovo duhovno življenje. Že zgodaj, po letu 1965, je začel zapisovati pogovore z ljudmi, zlasti njih pripovedi in svoja dnevna razmišljanja. Obstaja okoli deset zvezkov velikega formata, ki jih je zapisal za področje, kjer je nosil pošto iz Selc. Napisal je tudi daljšo povest, ki pa je ni objavil. Njena vsebina se je nanašala na t. i. gastarbajterje – jugoslovanske delavce, ki so okoli leta 1960 in še vrsto let kasneje hodili delat v Nemčijo. Osrednja osebnost je bil delavec Slovenec, ki se je na poti z lepo limuzino na dopust domov hudo ponesrečil in v blodnjah potem tudi umrl. Veliko je bral, zlasti knjige in časopise z duhovno in versko vsebino. Tudi Tolstoja, Solženicina in seveda drugi verski tisk. Večino Svetega pisma je znal na pamet. Njegova pisma ali samo dopisnice imajo zmeraj tudi duhovno, moralno in versko vsebino. Če ne drugega, pa je napisal, da je npr. "danes sv. Florjan in da se na ta dan ne golca, tako kot na sv. Roka, zaščitnika golcarjev, ne". Sodeloval je pri obnovi raznih cerkva, predvsem podružničnih, npr. cerkve Sv. Miklavža. Že okoli leta 1990 je začel pomagati dvigati iz ruševin cerkvico na Kureščku, kamor je romal mnogo let vsako prvo soboto v mesecu. Obnovil je ali sodeloval pri obnovah več znamenj. Po letu 1990 je bil vsaj enkrat, včasih tudi dvakrat na leto v Medžugorju. Napisal je več priložnostnih pesmi in zgodb v verzih. Še letos konec maja, kot vrsto let prej, je sodeloval na literarnem večeru ljubiteljskih literatov na Jelovici v organizaciji vodje gozdarjev za Selško dolino, g. Dušana Škrlepa. Kot apostol je leta 1999, 2009 in 2015 sodeloval v Loškem pasijonu. Za Loški pasijon je pripravil osla in več orodij: čevljarska kladiva, Judežovo mošnjo itd. Že na začetku slovenske pomladi leta 1990 se je pridružil stranki Slovenski krščanski demokrati (SKD) in

se z drugimi veselil samostojne države Slovenije.

Bil je med prvimi leta 1992 osnovane Prenove v Duhu in ji ostal zvest vse do zadnjih dni. Več noči je bil tudi molivec te skupine za določene ure na Brezjah in ob celodnevni čiščenji na Selškem. Če ni bilo drugega, je v cerkvi molil naprej rožni venec pred mašo. Vstajal je pred šesto uro zjutraj, da je molil in bral Sveto pismo. Če je le mogel, je šel tudi ob delavnikih k sveti maši, zadnja leta največ h kapucinom v Škofjo Loko.

Življenje je vzel zares. Veselil se je z veselimi in bil žalosten s potrtimi. Trudil se je obiskovati bolne in osamljene in jim pomagati. Nikoli ga nisem slišal grdo govoriti, ne zakleti.

Ilustracija, kako zares je vzel molitev, naj bo njegov izpis iz neke knjige, ki mi ga je poslal leta 2006 na ovoju pisma: "Vsakdanja molitev, jutranja ali večerna, ki jo mrmraš iz navade in v naglici, med mislimi, ki ti uhajajo k nalogam, je, kakor bi se umival oblečen in le z eno roko. Drugače je s predano in zbrano molitvijo, z molitvijo, ki je podobna žeji po vodi, ko ne vzdržiš več brez nje, in jo ni mogoče z nobeno rečjo nadomestiti. Taka molitev človeka vselej spremeni in okrepi."

Andrej je s tako molitvijo življenja spremenjen, spravljen in okrepljen odšel k našemu Bogu v noči z nedelje, 28., na ponedeljek, 29. julija 2019. Hvala ženi Ivanki in vsem otrokom, da ste ga imeli zelo radi in da ste ga nazadnje imeli doma in da je lahko umrl med vami. Tudi tokrat se je potrdilo: "kakršno življenje, takšna smrt".

Bog naj mu da ob vesoljni sodbi mesto na desnici. Nam pa ostane svetel spomin in zgled in naj tudi nam Bog pomaga priti tja, za kar smo ustvarjeni – za nebesa. Za Andreja pa le še zmolimo kakšen očenaš, da bodo znanamci še vedeli, s katero roko se je treba pokrižati.

Pokopali smo ga 31. 7. 2019 na njegovo željo na pokopališču pri Sv. Lenartu v družinski grob štibrnkovih. Železen križ iz livarne Dvor na Dolenjskem je za na grob pripravil že pred več leti in ga je čakal pred njegovo hišo.